

De regio is rijk aan lanen. De ene is statig en niet te missen, de andere kronkelt verdekt door het landschap. Waar komen ze uit? Welke verhalen liggen aan het einde van de laan? Verslaggever Thijs Tomassen en fotograaf Cees Wouda gaan deze zomer op ontdekkingsstocht. De cabrio in, de laan op! Vandaag in aflevering 3: beheerder Martin Nolsen over het lanenherstel op Landgoed Den Treek-Henschoten.

Ook lanen hebben niet het eeuwige leven. Maar je kunt ze wel verjongen zodat in elk geval de volgende generaties er weer van kunnen genieten. Dat is wat er gebeurt op landgoed Den Treek-Henschoten. Beheerder Martin Nolsen en zijn team van medewerkers, stagiairs en vrijwilligers voeren elk jaar een deel van het lanenherstelplan uit, dat in samenwerking met de provincie Utrecht is gemaakt. Een flinke opgave, want lanen te over op Den Treek.

„Kilometers lanen hebben we”, zegt Nolsen. „Den Treek bestaat uit 2200 hectare bos- en natuurterrein en de ruggengraat daarvan zijn de lanen.” Hij wijst naar een landschapsschilderij aan de muur in zijn werkruimte. „Ruim 150 jaar geleden zag het landschap er hier zo uit. Je keek vanaf hier naar de Pyramide van Austerlitz. Het was één groot heidelandschap. Voordat het bos werd aangeplant werden er lanen aangelegd door de toenmalige eigenaren. Zo is de infrastructuur van Den Treek ontstaan.”

De lanen geven status en cultuurhistorische waarde aan het bosgebied, vervolgt Nolsen. „En ze hebben een heel hoge natuurwaarde. In de oude bomen langs de lanen zitten holtes en scheuren die dienen als kraamkamers voor uilen, vleermuizen, spechten en andere vogels. Ze geven een geweldige diversiteit aan het bos. En lanen zijn landschappelijk heel fraai natuurlijk.”

Elke laan is anders op Den Treek, dat eigendom is van de familie De Beaufort. De eikenlaan is de favoriet van beheerder Nolsen, terwijl de toekomst van beukenlanen door klimaatverandering op het spel staat. „Dat zou tricky kunnen worden. We kunnen nu beter met soorten werken die droogtes en opwarming aankunnen, zoals lindes, tamme kastanjes en eiken. Dan kunnen volgende generaties er ook van genieten.”

Om diezelfde reden vindt het lanenherstel plaats. Daarnaast is er veel aandacht voor biodiversiteit. Nolsen, een joviale man die met flinke tred door het bos banjert, gunt een kijkje in het proces van vernieuwing. „Bomen gaan dood, vallen om. Doe je niets, dan vallen er gaten in de historische laan. Je kunt een hele laan kappen of een plannetje maken om de laan te verjongen. Dan doe je niet alles in een keer, maar in drie delen bijvoorbeeld. Zo zorgen we ervoor dat het beeld niet verdwijnt.”

Neem de laan vlak bij zijn woning, het oudste deel van het bos. „De natuur is ongenadig. Ik liep hier met mijn vrouw tijdens een storm en we zagen de toppen eruit knallen. We zijn als een speer naar binnen gerend. Het is allemaal goed afgelopen, maar we hebben wel gezegd: deze laan gaan we verjongen, want de bomen zijn verouderd en kwetsbaar. Een hele ingreep en het doet me ook zeer, want deze bomen zijn monumenten op zich. Maar wil je lanen voor de toekomst behouden, dan zul je het moeten doen.”

Resultaat laat even op zich wachten, want bomen schieten niet meteen de lucht in. Geduld is ook in dit geval een schone zaak, zo blijkt als Nolsen zijn trots laat zien; de Oude Utrechtseweg, ook wel de Veeweg genoemd, waar hij twintig jaar geleden zijn allereerste lanenherstelactie uitvoerde en nu jonge eiken hun weg omhoog vinden. „Ik kan me herinneren dat er aan het begin niks meer stond. En kijk eens: twintig jaar later wordt het echt weer een laan.”

Wie zoekt vindt zelfs een ludieke laan op Den Treek. „Ik vind het leuk om weleens iets te doen wat niet gebruikelijk is. Kijk, hier hebben we samen met vrijwilligers en stagiairs thuja's geplant. Hebben we straks een coniferenlaan midden op Den Treek, hartstikke leuk. En een soort die goed tegen klimaatverandering kan.”

Het is zijn persoonlijk missie om het lanenherstelplan voor zijn pensioen te voltooien. „Een roeping? Ja, ik vind dat ik eraan moet bijdragen om dit prachtige gebied door te geven aan de volgende generaties.”